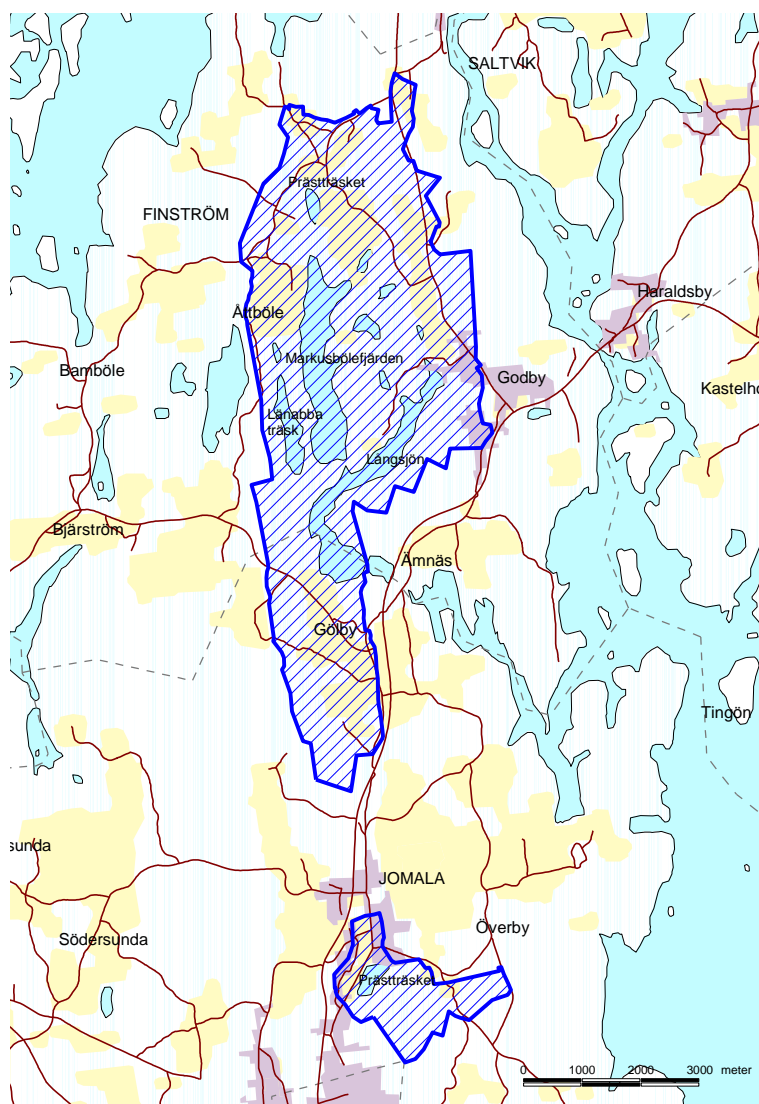

Vattenskyddsområden på Åland

I dagsläget finns fem vattenbolag som distribuerar dricksvatten från ytvattentäkter: Ålands Vatten (Dalkarby träsk, Långsjön, Markusbölefjärden), Tjenan Vatten (Toböleträsk), Bocknäs Vatten (Lavsböleträsk), Sundets Vatten (Borgsjön) och Kökar kommunalteknik (Oppsjön).

Figur 1. Nuvarande vattenskyddsområden

Genom Västra Finlands Vattendomstols utslag nr 32/1988/3 har skyddsområden avsatts för Dalkarby träsk, Markusbölefjärden och Långsjön samt deras tillrinningsområden i Jomala och Finströms kommuner. Specifika föreskrifter utfärdades att gälla generellt för skyddsområdena. Dessutom utmärktes speciella skyddsdikey med 3 meters zoner där det är förbjudet att använda bekämpningsmedel samt att bearbeta och gödsla marken. Ersättningar betalades ut för inskränkningarna gällande skyddsdikeyna.

Vattenskyddsplanens föreskrifter.

Förutom stadganden i vattenlagen bör på skyddsområdena, om ej vattendomstolen på ansökan annorlunda föreskriver, särskilt iakttas följande föreskrifter:

a) Djurstall bör vara försedda med sådana vattentäta bassänger eller gödselplattor för lagring av avfall att förorening av vattendrag och grundvatten förhindras. Dessa lagringsutrymmen bör vara så dimensionerade, att de rymmer gödsel samt det regn-, smält-, tvättvatten och dylikt, som kommer in i lagringsutrymmena, från en 12 månader lång tid.

De anläggningar för gödselhantering, som inte fyller ovan nämnda krav, skall inom fyra år efter det detta utslag vunnit laga kraft ombyggas så, att de motsvarar skyddsföreskrifterna.

Spridning av gödsel på snötäcke eller frusen mark är förbjudet.

b) Svämngödsel eller slam från avloppsreningsverk skall vid spridning på åkermark omedelbart nedmyllas.

c) Ytgodsling utan omedelbar nedmyllning av gödseln på åkerområden närmare än 100 m från stranden är förbjudet. Spridning av konstgödsel på åkrar med höstsådd, gräsvall, grönsaks- och bärväxter samt fruktträd är dock tillåtet mellan den 20 april och den 1 september samt kalkning av marken.

Ifrågavarande områden vid stränderna framgår i bilagorna 1 och 2 till detta utslag.

d) Byggnader som uppförs på områdena skall såvitt det är möjligt anslutas till ett allmänt avloppsledningsnät. I annat fall skall avloppsvattnen via ett slutet system eller på annat sätt ledas bort från skyddsområdena eller behandlas så, att vattenkvaliteten i sjöarna ej försämras.

e) Anläggningar för avloppsvattenbehandling, torrklosetter, avloppsledningar, gödsellager, urinbrunnar, och motsvarande skall vara så täta samt underhållas och användas så att vattendrag och mark ej förorenas. Anläggningarna skall dimensioneras och byggas enligt myndigheternas bestämmelser och direktiv. Pressvätska från ensilgeframställning får ej inom nederbördsområdet ledas till sjöarna via bäckar eller diken utan behandlas på samma sätt som gödsel från kreatursskötsel.

f) På området får ej anläggas avstjälpningsplatser eller begravningsplatser. Finströms församlings begravningsplats i Prästgården by får dock utbyggas för att tillgodose Finströms kommuns behov av gravplatser.

g) På området får ej byggas servicestationer, bränsledistributionsstationer, oljegrus- eller asfaltstationer eller sådana industrianläggningar, från vilka det kan komma ut i 1 § i förordningen om förhandsåtgärder för skydd av vatten nämnda miljöfarliga ämnen.

På området får ej utan tillstånd av Ålands landskapsstyrelse byggas sådana fabriker, anläggningar eller lager, som nämns i 3 § i förordningen om förhandsåtgärder för skydd av vatten. Detta gäller ej upplagring av brännbara vätskor, vilket behandlas nedan i punkt h).

h) På området får ej anläggas lager för oljor, fenoler, bränslen i vätskeform, landsvägssalt eller andra ämnen, som är skadliga för grundvattenkvaliteten och vattenkvaliteten i vattendragen. Förbudet berör ej enskilda fastigheters cisterner, som är utrustade med skyddsanläggningar. Dessa cisterner och ledningar bör skyddas på behörigt sätt. Vid transport av ovannämnda ämnen bör speciell försiktighet iakttas för att förhindra att de kommer i jorden.

Besiktning av oljecisterner inom skyddsområdet bör utföras så som anges i landskapslagen om tillämpning av vissa i riket gällande författningar rörande explosionsfarliga ämnen (ÅFS 12/71, ändring 7/85).

i) På området får ej användas eller upplagras svämgödsel, konstgödsel, slam från avloppsreningsverk, ensilage, växtskyddsmedel eller skadedjursgifter i sådan mängd eller på sådant sätt, att dessa ämnen i skadlig mängd kan komma i grundvattnet eller med ytvattnet i vattendragen eller bäckar och diken, som rinner ut i vattendragen.

Om man ej kan överenskomma om ovan i denna punkt nämnda begränsningar, bör Ålands landskapsstyrelses direktiv följas vid användningen, tills vattendomsstolen på ansökan eventuellt bestämmer annat.

j) Flygspridning av gödselämnen, växtskyddsämnen eller skadedjursgifter är förbjudet.

k) Om det på skyddsområdet byggs nya, för genomgångstrafik avsedda allmänna vägar, skall dessa skyddsområdesföreskrifter samt vattenanskaffnings- och vattenskyddssynpunkter iakttas vid planeringen

och byggandet.

l) På Dalkarby träsk är motorbåtstrafik ej tillåten. På Dalkarby träsk, Markusböle fjärden och Långsjön är motorbåtstävlingar ej tillåtna. Motorfordonstrafik vintertid är ej heller tillåten. Förbudet gäller ej nödvändig användning av motorbåt eller motordrivet fordon i samband med idkande av jord- eller skogsbruk eller annan motsvarande näring. Att använda motorbåt eller motorfordon vid tjänsteärenden, sjuktransporter och räddningsverksamhet eller motsvarande är tillåtet.

m) Vid de på de till detta utslag bifogade kartorna (bilagorna 1 och 2) utmärkta diken är det på ett 3,0 m brett område räknat från dikesslätens yttre kant förbjudet att använda bekämpningsmedel mot skadedjur samt att bearbeta och gödsla marken.

Anläggning av permanent gräsvall och skörd av denna är dock tillåtet. I första hand bör markägaren och i andra hand Ålands Vatten Ab se till att skyddsrenarna sköts på ett från vattenvårdssynpunkt sakligt sätt. I dessa skyddsrenar får nya sidodiken ej grävas.

Vid Gölbydikets utlopp får på åkerområde som hör till lägenheten Norräng RNr 5:9 i Gölby by av Jomala kommun inga sidodiken förekomma i skyddsrenarna.

Övriga föreskrifter

1) Vederbörande myndighet har rätt att granska avloppsvatten- och avfallsbehandlingen i sådana fastigheter och boskapsbyggnader, som byggts innan detta utslag givits, samt övervaka att från dessa ej i skadlig omfattning kommer kvalitetsförsämrade ämnen i skyddsområdets grundvatten, sjöar, bäckar och diken. Ålands Vatten Ab har rätt att undersöka vattenkvaliteten i sjöarna och med iakttagande av nödvändig försiktighet de faktorer som kan påverka vattenkvaliteten samt även göra nödvändiga undersökningar för att utreda möjliga föroreningskällor.

2) Ålands Vatten Ab har rätt att på egen bekostnad ansluta fastigheter som byggts innan detta utslag givits, till allmänt avloppsnät eller avleda eller transportera avloppsvattnen från dessa bort från skyddsområdena. Fastighetsägaren står för den eventuella bruksavgiften, som förorsakas av anslutningen till avloppsnätet.

3) Ålands Vatten Ab har rätt att på egen bekostnad täta vägdikenas botten och slänter på skyddsområdena. Tätningen bör utföras så, att dikenas vattenledningsförmåga ej försämras. Tätningen bör utföras enligt

direktiv, som ges av väghållaren. Ålands Vatten Ab ansvarar för underhållet av tätningarna.

4) Ålands Vatten Ab bör enligt landskapsstyrelsens anvisningar på ett ändamålsenligt sätt utmärka skyddsområdenas gränser i terrängen samt upprätthålla utmärkningen. Gränserna bör utmärkas inom åtta månader efter det att detta utslag vunnit laga kraft.

5) Ålands Vatten Ab bör ofördröjligen skriftligen meddela vederbörande jordägare om skyddsområdena samt de föreskrifter som gäller dessa.

6) Ålands Vatten Ab bör utan dröjsmål ersätta vederbörande rättsinnehavare skada, men och annan förlust av förmån som förorsakas av skyddsåtgärder som bolaget vidtar på grund av detta utslag, om ej annat överenskommes.

Om man inte kan komma överens om dessa ersättningar, kan sakägare bringa ersättningsfrågan medelst ansökan till vattendomstolens avgörande.